

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2026 m. liepos 31 d.
(OR. en)

12301/26

Tarpinstitucinės bylos:
2023/0111(COD)
2023/0113(COD)

EF 219
ECOFIN 1066

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Dalykas:	KOMISIJOS KOMUNIKATAS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS CENTRINIAM BANKUI, EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ KOMITETUI Bankų sektoriaus konkurencingumas ir bendroji bankų rinka

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2026 07 17
COM(2026) 615 final

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS
CENTRINIAM BANKUI, EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ
KOMITETUI IR REGIONŲ KOMITETUI**

Bankų sektoriaus konkurencingumas ir bendroji bankų rinka

{SWD(2026) 615 final}

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS
CENTRINIAM BANKUI, EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ
KOMITETUI IR REGIONŲ KOMITETUI**

Bankų sektoriaus konkurencingumas ir bendroji bankų rinka

1. Bankų sektoriaus vaidmuo ES ekonomikoje

ES ekonomikoje bankams tenka svarbus vaidmuo, o konkurencingas bankų sektorius yra labai svarbus augimui, inovacijoms ir strateginiams prioritetams finansuoti. Bankų konkurencingumas taip pat priklauso nuo klestinčios ir tvirtos ekonomikos. Bankai yra pagrindinis ES namų ūkių, didelių įmonių ir mažųjų bei vidutinių įmonių finansavimo šaltinis. Bankai ne tik atlieka tradicinį skolinimo vaidmenį, bet ir sudaro palankesnes sąlygas patekti į kapitalo rinkas, padeda įmonėms gauti nuosavo kapitalo ir skolos finansavimą ir sudaro sąlygas santaupų turintiems asmenims investuoti. Sparčiai kintančioje geopolitinėje aplinkoje šių įvairių bankų sektoriaus funkcijų svarba išsaugant ES strateginį savarankiškumą yra dar didesnė. Bankų vaidmuo yra ypač svarbus siekiant patenkinti didėjančius ES įmonių, ypač strateginiuose sektoriuose, finansavimo poreikius.

Santaupų ir investicijų sąjungos strategija¹ padės ES finansų sistemai efektyviau paskirstyti santaupas produktyvioms investicijoms. Strategijoje numatytas veiksmingas ir integruotas bankų sektorius, grindžiamas bendru taisyklių sąvadu ir baigta kurti bankų sąjunga. Strategija ir šiame pranešime pateikti pasiūlymų metmenys yra suderinti su ES konkurencingumo kelrodžiu², E. Letta³ ir M. Draghi⁴ pranešimuose pateiktomis rekomendacijomis, bendrosios rinkos strategija⁵, veiksmų gairėmis „Viena Europa, viena rinka“⁶ ir Reglamentavimo giluminio valymo veiksmų planu⁷. Remiant platesnio masto ES ekonomiką, konkurencingas bankų sektorius turi turėti galimybę kuo sklandžiau veikti tarpvalstybiniu mastu, pasiūlyti didesnę produktų pasirinkimą santaupų turintiems asmenims ir investuotojams ir pasiekti tinkamą mastą pagal prudencinius reikalavimus ir konkurencijos taisykles. Be to, konkurencingas bankų sektorius turi būti pakankamai lankstus, turėti diversifikuotus verslo modelius, gebėti skatinti inovacijas ir prisitaikyti prie naujų rinkos dalyvių.

ES bankų sektorius ir kapitalo rinkos yra tarpusavyje susiję ir turėtų vystytis lygiagrečiai. Bankai gali padėti skatinti ES kapitalo rinkų plėtrą, ypač tarpvalstybiniu mastu, kartu pasinaudodami dideliais pajamų srautais, susidaranciais dėl susijusių investicijų ir įmonių paslaugų. Bankai gali padėti investuotojams, pavyzdžiui, kurdami specialiai pritaikytus produktus arba vykdydami platinimo veiklą. Savo ruožtu veiksmingesnė ir labiau integruota kapitalo rinka gali padidinti bankų konkurencingumą šalies viduje ir tarptautiniu mastu. ES šis bankų ir kapitalo rinkų papildomumas ne tik padėtų finansuoti ekonomiką, įskaitant jos strateginius prioritetus, bet ir sumažintų priklausomybę nuo užsienio tarptautinių bankų teikiamų ypatingos svarbos finansinių paslaugų.

¹ Europos Komisija (2025), *Santaupų ir investicijų sąjungos strategija*.

² Europos Komisija (2025), *ES konkurencingumo kelrodis*.

³ Enrico Letta (2024), *Much more than a Market* (Daug daugiau nei rinka).

⁴ Mario Draghi (2025), *The future of European competitiveness* (Europos konkurencingumo ateitis).

⁵ Europos Komisija (2025), *Strategija, kurią įgyvendinant siekiama bendrosios rinkos paprastumo, vientisumo ir tvirtumo*.

⁶ Europos Komisija (2026), *Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos veiksmų gairės „Viena Europa, viena rinka“*.

⁷ Europos Komisija (2026 m. balandžio mėn.), Reglamentavimo giluminio valymo veiksmų planas, pridedamas prie komunikato „Paprastesnis ir aiškesnis geriau užtikrinamų ES taisyklių sąvadas“.

Prastai veikiantis arba pažeidžiamas bankų sektorius negali veiksmingai atlikti savo ekonominio vaidmens ir patenkinti didėjančių investicijų poreikių, su kuriais susiduria ES įmonės. Todėl ES bankų sektorius turi būti pakankamai tvirtas ir atsparus galimiems sukrėtimams, turėti tvirtus pagrindus (pvz., pelningumą, rinkos vertinimus, nuosavo kapitalo grąžą, mažų sąnaudų struktūras, patikimą valdymą) ir tinkamai sukalibruotus kapitalo ir likvidumo lygius. Iš tiesų toks atsparumas gali būti laikomas esminiu bankų sektoriaus konkurencingumo aspektu.

Šiuo komunikatu ir prie jo pridedamu Komisijos tarnybų darbiniu dokumentu įgyvendinamas Komisijos įsipareigojimas įvertinti dabartinę ES bankų sektoriaus konkurencingumo padėtį. Tolesniuose skirsniuose pabrėžiama didelė pažanga, padaryta per pastaruosius 15 metų gerinant sektoriaus atsparumą ir bendrus veiklos rezultatus, nurodomos pagrindinės problemos, kurias dar reikia spręsti, ir siūlomi teigiami, į ateitį orientuoti tolesni veiksmai. Komunikatas grindžiamas išsamiomis konsultacijomis su visais suinteresuotaisiais subjektais, siekiant užtikrinti, kad analizė, vertinimas ir išvados būtų pagrįsti įrodymais, kaip nurodyta pridedamame Komisijos tarnybų darbiniame dokumente.

Vertinant ES bankų sektoriaus konkurencingumą, reikia iš anksto pripažinti kompromisus siekiant įvairių tikslų, be kita ko:

- *Būtina skatinti inovacijas ir tvarų augimą, kartu išsaugant atsparumą.* Siekiant skatinti inovacijas ir augimą ES ekonomikoje, reikės atsakingai keisti kultūrą ir tam tikru mastu iš naujo subalansuoti bankų reglamentavimo sistemą, vadinasi, reikės keisti dabartinį požiūrį, pagal kurį dažnai labai vengiama rizikos, požiūriu, pagal kurį skatinama atsakingai ir pamatuotai prisiimti riziką. Šiuo atžvilgiu Komisijai tenka pagrindinis vaidmuo apsvarstyti tinkamą rizikos, kurią sistema apskritai pajėgi atlaikyti, lygį. Tačiau bankų sektoriaus atsparumas turi būti išsaugotas, nes tai yra būtina tvaraus augimo sąlyga.
- *Taisyklių suderinimas ES lygmeniu lemia mažesnę nacionalinę veiksmų laisvę.* Norint sukurti integruotą ES bankų sektorių, reikės iš tiesų bendro taisyklių sąvado, tačiau to nebus galima pasiekti, jei ir toliau bus taikomas perteklinis reglamentavimas, skirtingas įgyvendinimas, atskaitomybės dubliavimasis arba bus viršijami nacionaliniai įgaliojimai susijungimų srityje.
- *ES bankų sektoriaus integracija turi būti vykdoma kartu taikant tinkamas apsaugos priemones pagrįstą susirūpinimą keliantiems klausimams spręsti.* Siekiant bankų sektoriaus integracijos, reikia keisti dabartinius buveinės ir priimančiųjų valstybių narių santykius ir tai bus priimtina tik tuo atveju, jei finansinis stabilumas visose valstybėse narėse bus vienodai apsaugotas.
- *Galima tikėtis, kad priemonės konkurencingumui didinti turės įtakos bankų kapitalo reikalavimų lygiui.* Rinkos integracijos gerinimas, dubliavimosi šalinimas, reglamentavimo sistemos supaprastinimas, tam tikrų reikalavimų metodikų suderinimas arba didesnis proporcingumas turės įtakos tam tikriems bankams

taikomiems reikalavimams tam tikrose politikos srityse ir juos reikės kruopščiai kalibruoti atsižvelgiant į bendrą jų poveikį.

Norint suderinti šiuos įvairius kompromisus, reikės derinti technines ekspertines žinias ir politinį vertinimą, kruopščiai koreguojant rizikos prisiėmimo ir atsparumo pusiausvyrą bankų sektoriuje. Tai bus daroma taikant šiame pranešime nurodytas priemones ir Komisijai nuolat vykdant griežtesnę bankų sektoriaus konkurencingumo stebėseną.

2. Pažanga ir likę iššūkiai ES bendrojoje bankų rinkoje

Reaguodama į pasaulinę finansų krizę, ES parengė bendrą bankams skirtą taisyklių sąvadą ir reformavo savo priežiūros, pertvarkymo ir makroprudencines sistemas. Per pastaruosius 15 metų šios reformos padėjo padidinti bankų atsparumą ir sudarė palankesnes sąlygas prireikus veiksmingai valdyti krizę. Bankų sąjungoje Bendram priežiūros mechanizmui (BPM) tenka atsakomybė už leidimų suteikimą visiems bankams ir tiesioginę 111 bankų, kuriems tenka daugiau kaip 85 % viso bankų turto, priežiūrą. Tų bankų atveju bendras pertvarkymo mechanizmas (BPeM), remiamas daugiau kaip 81 mlrd. EUR Bendro pertvarkymo fondo, atsako už pasirengimą krizėms ir jų valdymą. Nacionalinės indėlių garantijų sistemos yra gerai finansuojamos ir buvo sustiprintos, kad būtų galima greitai išmokėti indėlius, todėl indėlininkų pasitikėjimas išaugo. Europos bankininkystės institucija (EBI) atliko pagrindinį vaidmenį rengiant bendrą taisyklių sąvadą ir stiprinant priežiūros konvergenciją visoje ES, o Europos sisteminės rizikos valdyba (ESRV) atliko ankstyvojo perspėjimo sistemos vaidmenį ir padėjo įgyvendinti nacionalines makroprudencines priemones.

Kartu su reglamentavimo ir institucinėmis reformomis vyko esminė ES bankų sektoriaus pertvarka. Priešingai nei laikotarpiu iki pasaulinės finansų krizės, ES bankai yra atsparūs ir turi stiprias kapitalo ir likvidumo pozicijas. Šį atsparumą nuolat patvirtina EBI ir Europos Centrinio Banko (ECB) visoje ES atliekamas testavimas nepalankiausiomis sąlygomis, įskaitant naujausią 2025 m. atliktą testavimą⁸. Dar svarbiau tai, kad ES bankų sektoriaus atsparumas pasirodė esąs veiksmingas realiomis sąlygomis per COVID-19 pandemiją, energetikos sektoriaus sukrėtimą po Rusijos plataus masto invazijos į Ukrainą ir bankų suirutę Jungtinėse Amerikos Valstijose ir Šveicarijoje 2023 m. pavasarį. Bankai vykdė sukrėtimų absorbavimo funkciją, o ne stiprino ekonominius sunkumus. Nuo 2023 m. ES bankai taip pat grįžo prie tvaraus pelningumo ir pasiekė iki krizės buvusią nuosavo kapitalo grąžą, įrodydami, kad atsparumas ir pelningumas nėra nesuderinami.

ES bankų sektorius yra atsparus ir pelningas, tačiau jis tebėra labai susiskaidęs ties nacionalinėmis sienomis ir susiduria su tam tikromis problemomis, susijusiomis su reglamentavimo sistema ir jos įgyvendinimu. Šias problemas reikia spręsti, kad bankai galėtų aktyviau dalyvauti tenkinant didelius investicijų poreikius, kurie, kaip nustatyta M. Draghi pranešime, siekia 1 200 mlrd. EUR per metus, siekiant išlaikyti konkurencingumą,

⁸ Daugiau informacijos pateikiama 2025 m. ES masto testavimo nepalankiausiomis sąlygomis, kurį atliko EBI ([nuoroda](#)) ir ECB ([nuoroda](#)), ataskaitoje.

daryti pažangą vykdant dvejopą pertvarką, stiprinti saugumą bei atsparumą ir išlikti technologiškai nepriklausomais, o tai virstų investicijų poreikiais, ypač tokiuose strateginiuose sektoriuose kaip giliosios technologijos, švarios technologijos, gynyba, dirbtinis intelektas ir biotechnologijos.

Komisija nustatė **tris pagrindines problemas, ribojančias bankų sektoriaus galimybes veiksmingai remti ES ekonomiką**. Pirma, sektorius yra pernelyg susiskaidęs ir tai trukdo plėsti veiklą, didinti veiksmingumą, našiai naudoti išteklius ir užtikrinti geografinę diversifikaciją tarpvalstybiniu mastu. Antra, tarptautinius standartus į ES reglamentavimo sistemą būtų galima perkelti geriau atsižvelgiant į ES ypatumus ir proporcingiau. Trečia, tam tikri ES reglamentavimo sistemos aspektai yra pernelyg sudėtingi ir apsunkinantys, todėl turėtų būti supaprastinti. Siekiant sukurti bankų sektorių, kuris būtų ne tik atsparus, bet ir geriau remtų ES ekonomiką, finansuodamas tvarų augimą, inovacijas, saugumą ir ilgalaikę gerovę, labai svarbu spręsti visas šias tris problemas.

2.1. *Susiskaidymas ties nacionalinėmis sienomis*

Pastaraisiais metais tarpvalstybinė ES bankų sektoriaus integracija pagerėjo, tačiau **tebėra nepatenkinamo lygio**. Integracija daugiausia vyko tarpbankinėje rinkoje, o kita tarpvalstybinė veikla tebėra labai ribota. Pavyzdžiui, tarpvalstybinis įmonių skolinimas euro zonoje sudaro tik apie 16 % viso įmonių skolinimo⁹. Tai daugiausia lemia sunkumai, susiję su galimybėmis pasiekti klientus kitose valstybėse narėse, kuriose bankas neturi fizinio padalinio, arba su banko veiklos plėtra ir įsitvirtinimu naujose rinkose – tiek natūralaus augimo būdu, tiek vykdant tarpvalstybinį konsolidavimą. Nuo pasaulinės finansų krizės ES bankų sektorius konsolidavimas vyko beveik vien tik šalies viduje, nes tarpvalstybinių susijungimų ir įsigijimų visoje ES gerokai sumažėjo, nors 2025 m. jų skaičius padidėjo. Dėl to daugelis bankų grupių ES yra didelės, palyginti su jų šalies ekonomikos dydžiu, bet ne su ES ar bankų sąjungos šalių ekonomikos dydžiu arba tarptautiniais konkurentais.

Bankų sektoriaus susiskaidymas atspindi labai ryškų nacionalinį ES reglamentavimo sistemos aspektą.

- **Kitaip nei kitose jurisdikcijose, pagal ES reglamentavimo sistemą reikalaujama, kad tarpvalstybinės bankų grupės laikytųsi kapitalo ir likvidumo reikalavimų tiek konsoliduotu, tiek patronuojamųjų įmonių lygmeniu.** Dėl šios ypatybės šios grupės negali centralizuotai grupės lygmeniu valdyti daugiau šių išteklių, todėl sumažėja veiksmingumas. Be to, tai riboja tarpvalstybinių bankų grupių veiksmingumą ir yra *de facto* kliūtis tarpvalstybiams susijungimams. Apskaičiuota, kad panaikinus apribojimus, taikomus ES bankų grupių tarpvalstybinėse patronuojamosiose įmonėse laikomam likvidumui, būtų atlaisvinta apie 230 mlrd. EUR aukštos kokybės likvidžiojo turto¹⁰. Šis stiprus nacionalinis prudencinio reguliavimo aspektas atspindi susirūpinimą

⁹ Europos Centrinis Bankas (2026), [*ECB atsakas į Komisijos konsultacijas dėl ES bankų sektoriaus konkurencingumo*](#).

¹⁰ Europos Centrinis Bankas (2026), [*ECB atsakas į Komisijos konsultacijas dėl ES bankų sektoriaus konkurencingumo*](#).

dėl galimo banko žlugimo poveikio valstybių narių, kuriose yra tarpvalstybinių patronuojamųjų įmonių, ekonomikai. Toks susirūpinimas išlieka nepaisant bendro taisyklių sąvado įgyvendinimo, bankų pasiekto didelio atsparumo lygio ir pažangos plėtojant bankų sąjungą (kuri vis dėlto tebėra neužbaigta, ypač dėl bankų sąjungos masto indėlių draudimo mechanizmo trūkumo). Kiti prudenciniai veiksniai, prisidedantys prie nuolatinio susiskaidymo, yra skirtingas šalies ir tarpvalstybinių grupės vidaus pozicijų vertinimas, prudencinių reikalavimų nustatymo nevienodumas ir nuspėjamumo stoka bei nepakankamas priežiūros, pertvarkymo ir makroprudencinių institucijų veiklos tarpusavio koordinavimas.

- **Dar vienas susiskaidymo šaltinis – nacionalinis perteklinis reglamentavimas ir ES taisyklių perkėlimo į nacionalinę teisę skirtumai.** Šie elementai mažina bendro taisyklių sąvado veiksmingumą, todėl bankų grupėms sudėtinga ir brangu veikti tarpvalstybiniu mastu. Be to, šį poveikį gali sustiprinti tai, kad reglamentavimo sistemoje vis dažniau remiamasi neprivalomomis teisinėmis priemonėmis, kurias ES ir nacionalinės kompetentingos institucijos, bankų atitikties užtikrinimo pareigūnai ir išorės auditoriai dažnai aiškina kaip privalomus apribojimus.
- **Dėl nacionalinių intervencijų į bankų susijungimus bankai negali pasiekti didelio masto ES lygmeniu.** Nepagrįstos intervencijos nacionaliniu lygmeniu pernelyg dažnai kenkia ES bankų gebėjimui vykdyti konsolidavimą. Todėl tiems bankams užkertamas kelias plėsti veiklą ES lygmeniu¹¹, be kita ko, vykdant tarpvalstybinius susijungimus. Tai daro poveikį jų vertinimui ir gebėjimui didinti efektyvumą, riboja jų gebėjimą teikti ypatingos svarbos finansines paslaugas namų ūkiams ir įmonėms ir trukdo jiems veiksmingai konkuruoti pasaulinėse finansų rinkose įmonių ir investicinės bankininkystės veiklos srityse.
- **Nacionalinės taisyklės arba ES taisyklių perkėlimo į nacionalinę teisę skirtumai kitose nei prudencinė srityse riboja tarpvalstybinę bankininkystės veiklą.** Šios neprudencinės kliūtys apima kovos su pinigų plovimu kontrolės priemones, civilinę teisę, duomenų apsaugą, apmokestinimą¹², nemokumo teisę ir konkurencinių galimybių ribojimo taisykles, taip pat tam tikras vartotojų apsaugos taisykles, kurios, nors ir šiek tiek suderintos ES lygmeniu, valstybėse narėse taikomos nevienodai. Skirtingų nacionalinių taisyklių įgyvendinimas gali atgrasyti bankus nuo tarpvalstybinio paslaugų teikimo, visų pirma mažmeninės bankininkystės srityje. Šiandieninėje vis labiau skaitmeninėje aplinkoje esminis apribojimas yra susijęs su IT platformomis, kurias

¹¹ Mastas yra svarbus veiksnys, lemiantis banko indėlį į ekonomiką daugelyje sričių, susijusių su investicinės bankininkystės veikla, pvz., valstybės arba komercinių skolos vertybinių popierių emisijų platinimu, nuosavybės vertybinių popierių emisija, saugojimo paslaugomis, pirmine prekyba eurais užsienio valiutų ir išvestinių finansinių priemonių rinkose, konsultavimu susijungimų ir įsigijimų klausimais bei sandorių struktūrizavimu, didelių ypatingos svarbos projektų finansavimu ir kt.

¹² Europos Komisija neseniai paskelbė išorės konsultanto atliktą dabartinės finansų sektoriaus mokesčių sistemos [tyrimą](#). Šiame tyrime nagrinėjamas tiek PVM, kuris daugumai pagrindinių finansinių paslaugų netaikomas, tiek nacionaliniu lygmeniu ES taikomi sektoriniai mokesčiai.

bankai kuria siekdami patenkinti nacionalinės rinkos poreikius ir kurių negalima lengvai nukopijuoti visoje ES. Tai varžo tarpvalstybinės bankininkystės verslo modelį, riboja bankų konkurenciją, mažina klientų pasirinkimą ir didina kainas.

2.2. *Tarptautinių standartų įgyvendinimas atsižvelgiant į ES ypatumus*

ES yra įsipareigojusi laikytis Bazelio bankų priežiūros komiteto nustatytų tarptautinių standartų ir Finansinio stabilumo tarybos rekomendacijų. Siekiant užtikrinti finansinį stabilumą ir išlaikyti vienodas sąlygas, būtina įgyvendinti tarptautinius standartus. ES, priešingai nei kitose jurisdikcijose, tarptautiniai standartai taikomi visiems bankams, kad būtų išsaugotas bendrosios rinkos vientisumas. ES yra daugiau kaip 4 500 bankų ir apie 650 bankų grupių, kurie sudaro įvairiapusę bankininkystės ekosistemą, finansuojančią ES ekonomiką. Bankų būna įvairių – nuo sudėtingų visame pasaulyje veikiančių sisteminės svarbos bankų iki mažesnių bankų, kurių verslo modelis yra labiau tradicinis arba ne toks sudėtingas ir kurie remia vietos MVĮ finansavimą, be kita ko, mažiau išsivysčiusiuose regionuose. Dėl savo vaidmens finansuojant ES ekonomiką reglamentavimo sistema turėtų sudaryti sąlygas bankams finansuoti daug įvairių rūšių įmonių – nuo seniai veikiančių įmonių iki sparčiai augančių skaitmeninių įmonių, įskaitant startuolius ir veiklą plečiančias įmones. Be to, Europos rinka priklauso nuo bankų paskolų esminėms ilgalaikėms strateginėms investicijoms finansuoti. Nepaisant pastangų atsižvelgti į šią įvairovę reglamentavimo sistemoje, daugelis taisyklių toliau taikomos neatsižvelgiant į dydį ar verslo modelius, todėl bankai susiduria su nereikalingu sudėtingumu ir administracine našta.

Dideli ES bankai konkuruoja pasauliniu mastu ir privalo veikti aplinkoje, kurioje tarptautiniai standartai įvairiose jurisdikcijose įgyvendinami skirtingai. Nukrypimai ir vėlavimai įgyvendinant sutartus tarptautinius standartus kai kuriose pagrindinėse jurisdikcijose vis labiau verčia nerimauti dėl ES bankų konkurencingumo pasaulinėse rinkose. Siekdama mažinti didelį konkurencinį disbalansą, atsiradusį dėl to, kad trečiųjų valstybių jurisdikcijos nesilaiko tarptautinių standartų, Komisija toliau atidžiai stebės tarptautinę padėtį ir naudosis turimomis reglamentavimo priemonėmis, kartu užtikrindama finansinį stabilumą.

Be to, ES reglamentavimo sistema ir jos įgyvendinimas, kuriame dalyvauja daug įvairių institucijų, lemia papildomus reikalavimus, kurie viršija tarptautinius standartus. Šiuo atžvilgiu ES labai skiriasi nuo kitų pagrindinių jurisdikcijų. Atsižvelgiant į Europos bankų sistemos ypatumus ir ES reglamentavimo ir priežiūros sistemos specifiką, reikia atidžiai apsvarstyti tarptautinių standartų įgyvendinimą.

2.3. *Pernelyg sudėtinga reglamentavimo sistema*

Nors reformos, įgyvendintos po pasaulinės finansų krizės, gerokai padidino ES bankų sektoriaus atsparumą, reglamentavimo sistema tapo nepagrįstai sudėtinga.

- **Sudėtingumą iš dalies lemia daugiasluoksnė detali reglamentavimo sistema.** Sistema grindžiama dviem skirtingais teisės aktų lygmenimis¹³ ir papildomomis priežiūros gairėmis¹⁴, kurios daugeliu atvejų taikomos kartu su papildomomis nacionalinėmis taisyklėmis. Nors šie keli lygmenys suteikia galimybę prireikus atlikti greitesnius ir pritaikytus pakeitimus be ilgo teisės aktų pakeitimų proceso, kartais jie yra pernelyg detalūs, todėl tampa sudėtinga juos įgyvendinti, ypač mažesniems bankams. Didėjantis ES sistemos detalumas taip pat atspindi pastangas standartizuoti ES taisyklių taikymą nacionaliniu lygmeniu. Be to, patys bankai dažnai be reikalo didina sudėtingumą ir detalumą perdėtai aiškindami taisykles arba prašydami reglamentavimo ir priežiūros gairių, kad kuo labiau sumažintų reikalavimų laikymosi riziką.
- **Atskaitomybės ir informacijos atskleidimo reikalavimai taip pat gali didinti sudėtingumą.** Nors bankų teikiami duomenys reikalingi bankams prižiūrėti ir rinkos vientisumui skatinti, atskaitomybės ir informacijos atskleidimo reikalavimai daugeliu atvejų tapo sudėtingi, brangūs ir besidubliuojantys.
- **Sudėtingumą dar labiau didina lygiagrečios ar kartais iš dalies sutampančios mikroprudencinių, makroprudencinių ir pertvarkymo aspektų taisyklės.** Taip yra todėl, kad bankų sistemos dalys buvo reformuotos keliais etapais ir dažnai atskirai. Be to, teisėkūros institucijos ilgainiui į ES teisės aktus iš esmės perkėlė nacionalinius ypatumus arba juos ten išlaikė. Sutampantys įvairūs reikalavimai, kuriuos bankai turi įvykdyti tuo pačiu metu, gali lemti dubliavimąsi ir apriboti rezervo naudojimą (kapitalo hierarchijos problema)¹⁵. Be to, taisyklių sąveika trijose atskirose, bet tarpusavyje susijusiose prudencinėse srityse dažnai nėra optimali.
- **Kadangi yra daug susijusių dalyvių, reglamentavimo sistemos įgyvendinimui trūksta visapusiškos apžvalgos.** Nacionalinės priežiūros institucijos, makrolygio rizikos ribojimo institucijos, nacionalinės pertvarkymo institucijos, ECB, BPV, ESRV ir EBI dalyvauja įgyvendinant reglamentavimo sistemą, todėl kyla didelių koordinavimo sunkumų. Nors bankų sąjunga pagerino padėtį, užtikrindama bendrą priežiūrą ir pertvarkymą didesniems bankams, patenkantiems į jos sudėtį, nepakankamai atsižvelgiama į skirtingų institucijų nustatytų reikalavimų sąveiką, jų bendrą poveikį ir mastą, kuriuo susijęs neveiksmingumas perduodamas ES namų ūkiams ir įmonėms.

3. Tolesni ES bankų sektoriaus veiksmai

¹³ 1 lygio pagrindiniai teisės aktai (reglamentai arba direktyvos) ir 2 lygio techninės priemonės (deleguotieji ir įgyvendinimo aktai bei techniniai reglamentavimo ir įgyvendinimo standartai).

¹⁴ 3 lygio priežiūros konvergencijos gairės (Europos priežiūros institucijų gairės), aiškinamieji klausimai ir atsakymai, nuomonės, rekomendacijos ir priežiūros praktika bei horizontalieji lūkesčiai.

¹⁵ EBI (2026 m. birželio mėn.), [*EBI ataskaita dėl ES prudencinės ir pertvarkymo sistemos kapitalo reikalavimų hierarchijos supaprastinimo*](#).

Atsižvelgiant į problemų, kurias patiria ES bankų sektorius, įvairovę ir pobūdį, reikia nuoseklių, į ateitį orientuotų, visapusiškų ir plataus užmojo politikos priemonių, grindžiamų poveikio vertinimu pagal geresnio reglamentavimo principus. Veiksmų, kuriais siekiama spręsti tik kai kurias problemas, nepakaks, kad būtų sudarytos sąlygos tvariam ir struktūriniam konkurencingumo didinimui arba užtikrinta, kad tie patobulinimai būtų ilgalaikiai. Šį rinkinį sudarytų teisėkūros ir ne teisėkūros priemonės, įskaitant priemones kapitalo reikalavimų reglamentavimui supaprastinti ir racionalizuoti. Siūlomomis priemonėmis bus skatinama rinkos integracija, taikant tinkamas finansinio stabilumo apsaugos priemones visose valstybėse narėse, siekiant užtikrinti, kad įgyvendinant tarptautinius standartus būtų labiau atsižvelgiama į ES specifiką ir laikomasi proporcingo požiūrio, visuose būsimuose pasiūlyimuose daug dėmesio skiriant ES reglamentavimo sistemos supaprastinimui. Tai apims EBI įgaliojimų, susijusių su techniniais standartais, pirmumo panaikinimo formalizavimą, kaip aptarta su teisėkūros institucijomis.

3.1 Integracijos skatinimas taikant tinkamas apsaugos priemones

Neveiksmingumas, susijęs su susiskaidymu ties nacionalinėmis sienomis, akivaizdžiai kenkia ES bankų sektoriaus konkurencingumui ir turi būti šalinamas imantis veiksmų įvairiose srityse.

➤ Prudencinių integracijos kliūčių šalinimas

ES bankų grupės turi laikytis prudencinių reikalavimų visais lygmenimis – nuo pagrindinės patronuojančiosios įmonės iki kiekvienos atskiros patronuojamosios įmonės. Pagal ES teisę leidžiama taikyti šių taisyklių išimtis, tačiau daugiausia tais atvejais, kai patronuojamoji įmonė yra toje pačioje valstybėje narėje kaip ir jos patronuojančioji įmonė. Tarpvalstybinėms grupėms taikomi prudenciniai reikalavimai suteikia priimančiosioms valstybėms narėms tikrumo vietos finansinio stabilumo klausimu, tačiau jie gali trukdyti veiksmingai paskirstyti išteklius šiose grupėse ir galiausiai paveikti jų bendrus veiklos rezultatus ir atsparumą. Tarpvalstybinių grupių priežiūros institucijos turėtų turėti įgaliojimus užtikrinti, kad likvidumas ir kapitalas patronuojančiajai įmonei ir jos patronuojamosioms įmonėms būtų paskirstyti veiksmingiau, be kita ko, nepalankiausiomis sąlygomis. Tai leistų veiksmingiau paskirstyti išteklius tarpvalstybinėse bankų grupėse, o tai suteiktų daugiau masto ekonomijos ir rizikos diversifikavimo galimybių (visų pirma susijusių su valstybės garantija užtikrintų skolų pozicijomis¹⁶) ir mažesnes namų ūkių ir įmonių išlaidas. Tokie privalumai apskritai padidintų bankų sektoriaus konkurencingumą ir padėtų remti pagrindinių ES prioritetų finansavimą. Tarpvalstybinių grupių veiklos struktūra turėtų būti grindžiama komerciniais sprendimais, laikantis prudencinių ir konkurencijos politikos reikalavimų, o nacionalinės institucijos neturėtų nepagrįstai kištis.

Atsižvelgdama į tai, Komisija:

¹⁶ Claudia Buch (2026), *The bank-sovereign nexus: securing progress by completing the banking union* (Bankų ir valstybių ryšys: pažangos užtikrinimas užbaigiant bankų sąjungos kūrimą). Čia taip pat pažymima, kad pastaraisiais metais sumažėjo pirmenybės teikimas vietinei rinkai bankų turimų valstybės garantija užtikrintų skolų pozicijų atžvilgiu, visų pirma didelių bankų, kuriuos prižiūri BPM, atveju.

- *pasiūlys priemones, kuriomis tarpvalstybinėms grupėms būtų sudarytos sąlygos didinti kapitalo ir likvidumo paskirstymo veiksmingumą. Visos grupės priežiūros institucijos turėtų turėti įgaliojimus užtikrinti, kad patronuojančiosios įmonės lygmeniu būtų laikomasi reikalavimų, ir reikalauti, kad patronuojančioji įmonė laiku ir užtikrindama vykdymą skirtų pakankamai išteklių savo patronuojamosioms įmonėms tiek įprastos veiklos sąlygomis, tiek krizių atvejais. Naudojantis tais įgaliojimais turėtų būti atsižvelgiama į tarpvalstybinių bankų grupių įvairovę, įskaitant grupės patronuojamųjų įmonių pobūdį, jų atsparumą, taip pat integracijos lygį ir grupėse priimtus įsipareigojimus. Be to, naudojimas tais įgaliojimais turėtų būti grindžiamas tinkamomis kreditorių ir indėlininkų apsaugos priemonėmis;*
- *pasiūlys priemonių, pagal kurias grupės vidaus pozicijoms¹⁷ būtų taikoma panaši reglamentavimo tvarka tiek nacionaliniu, tiek ES lygmenimis;*
- *pasiūlys papildomų priemonių, kuriomis būtų mažinama pernelyg didelės valstybės garantija užtikrintų skolų pozicijų koncentracijos rizika, ir toliau skatins bankų vykdymą valstybės obligacijų portfelių diversifikavimą;*
- *naudos savo vykdymo užtikrinimo priemonių rinkinį nustačiusi valstybių narių daromas Sąjungos teisės pažeidimus, visų pirma susijusius su intervencijomis į susijungimus ir įsigijimus, kurios gali pakenkti laisvam paslaugų ir kapitalo judėjimui ir Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo nustatytai įsisteigimo laisvei. Naujajame susijungimų gairių projekte¹⁸ valstybėms narėms taip pat pateikiamos aiškesnės gairės dėl aplinkybių, kuriomis galima jų intervencija į sandorius, kuriems taikoma susijungimų kontrolė ES lygmeniu.*

➤ **Tinkamų apsaugos priemonių nustatymas**

Kartu su priemonėmis, kuriomis šalinamos prudencinės integracijos kliūtys, turi būti taikomos tinkamos apsaugos priemonės, kuriomis užtikrinamas finansinis stabilumas visoje ES. Susirūpinimą tebekelia tai, kad tarpvalstybinių bankų grupių patronuojamosios įmonės gali susidurti su kapitalo ir likvidumo trūkumu, ypač krizės metu, ir tada nacionalinės institucijos turės tvarkyti žlugimo padarinius be pakankamos patronuojančiosios įmonės paramos.

Daugelis tarpvalstybinių grupių veikia pagal *vienalaikio visos grupės pertvarkymo* strategiją, pagal kurią krizių valdymo priemonės taikomos patronuojančiosios įmonės lygmeniu, o patronuojamosios įmonės remiamos perkeliant nuostolius patronuojančiajai įmonei ir nukreipiant kapitalą į žemesnę grandį. Jei parama visos grupės mastu susilpnėtų, patronuojamosios įmonės, ypač jei jos svarbios vietos ekonomikai, galėtų tapti pažeidžiamos, o tai galėtų paskatinti imtis intervencinių priemonių pagal nacionalinę indėlių garantijų sistemą

¹⁷ Bet kokie su turtu, įsipareigojimais ar finansais susiję santykiai tarp tos pačios grupės subjektų.

¹⁸ Gairėse pabrėžiama, kad pagal ES teisę tokios nacionalinės intervencinės priemonės leidžiamos tik dėl konkrečių priežasčių, nesusijusių su konkurencijos apsauga. Intervencinės priemonės turėtų būti tik tos, kurios yra tikrai būtinos tikriems teisėtiems interesams apsaugoti, ir turi atitikti proporcingumo ir nediskriminavimo principus. [Naujas Komisijos susijungimų gairių projektas](#), p. 90.

(IGS)¹⁹. Siekiant pašalinti šią riziką, reikia stiprinti institucijų tarpusavio pasitikėjimą užtikrinant, kad kapitalo, likvidumo, gaivinimo ir pertvarkymo planai būtų pakankamai tvirti, kad būtų užtikrintas tinkamas paslaugų teikimas ir išvengta chaotiškų padarinių. Taip pat reikėtų numatyti mechanizmus, kurie užtikrintų visos tarpvalstybinės grupės, baigusios pertvarkymą ir siekiančios vėl patekti į finansų rinkas, finansinį patikimumą. BPM ir BPpM, grindžiami bendru taisyklių sąvadu, yra tinkami šioms apsaugos priemonėms užtikrinti. Trys ketvirtadaliai apdraustųjų indėlių bankų sąjungoje dabar yra tiesiogiai prižiūrimi BPM ir BPV ir yra laikomi bankuose, kuriuos planuojama pertvarkyti ES lygmeniu, o ne likviduoti pagal nacionalines nemokumo procedūras. Šie bankai turi tinkamus nuostolių padengimo pajėgumus ir potencialią prieigą prie BPF, o tai jau užtikrina aukštą nuostolių paskirstymo tarpusavyje lygį bankų sektoriuje. Kartu Komisija tinkamai atsižvelgs į bankų sąjungai nepriklausančias valstybes nares, kurios veikia pagal skirtingus institucinius susitarimus.

Atsižvelgdama į tai, Komisija:

- *2015 m. pasiūlymą dėl EIDS pakeis nauju pasiūlymu peržiūrėti ir supaprastinti indėlių draudimo sistemos struktūrą, kad būtų geriau suderinta atsakomybė už krizių valdymo ir indėlių draudimo priemonės ir jų finansavimas pagal esamas bankų sąjungos apsaugos priemonės tiek centriniu, tiek nacionaliniu lygmenimis. Pasiūlymu taip pat bus sprendžiami likę IGS pažeidžiamumo dėl likvidumo trūkumo klausimai. Bus siekiama užtikrinti, kad tarpvalstybinės grupės žlugimas nesukeltų iškreipimų atskirose valstybėse narėse ar nesukurtų įsipareigojimų IGS ir nacionaliniams biudžetams, taip pat užtikrinti vienodą apdraustųjų indėlių apsaugą visoje bankų sąjungoje. Apskritai jis sumažins sudėtingumą, atsirandantį dėl dabartinio indėlių garantijų sistemų ir pertvarkymo fondų atskyrimo;*
- *pasiūlys priemonių, kuriomis būtų didinamas grupių pertvarkymo strategijų nuspėjamumas ir remiamas labiau integruotas lėšų paskirstymas tarpvalstybinėse grupėse, taip pat ir nepalankiausiomis sąlygomis;*
- *rems atitinkamų įstaigų ir valstybių narių dedamas pastangas stiprinti patikimus ir nuspėjamus finansinio stabilumo stiprinimo priemonės finansavimo mechanizmus, skirtus likvidumui pertvarkymo atveju užtikrinti, taikant tinkamas apsaugos priemones, atsižvelgiant į bankų sąjungos pertvarkymo ir priežiūros europinį aspektą ir tarptautinius standartus.*

➤ *Neprudencinių integracijos kliūčių šalinimas*

Be to, integracijai kyla ir neprudencinių kliūčių, kurias įveikti vykdant bankų veiklą tarpvalstybiniu mastu yra brangu. Kol nėra suderintos ES sistemos, nacionaliniai nemokumo teisės aktai išlieka nesuderinti ir toliau riboja bankų tarpvalstybines operacijas, pavyzdžiui, kiek tai susiję su aspektais, turinčiais įtakos paskolos įkaito perėmimui pagal

¹⁹ Be to, nors IGS yra visiškai sukurtos ir kai kurios iš jų viršija minimalų tikslinį lygį, jos gali išlikti pažeidžiamos dėl vietos sukrėtimų, kylančių dėl vieno ar kelių mažų bankų žlugimo, galinčio lemti likvidumo trūkumus, dėl kurių šioms sistemoms tektų kliautis viešąja parama.

bankroto teisės aktus. Teisėkūros institucijos padarė pažangą konkrečiais klausimais, pavyzdžiui, nustatė vienodą kreditorių hierarchiją pagal krizių valdymo ir indėlių draudimo sistemą. Tačiau iki šiol valstybės narės nepasiekė bendro sutarimo dėl struktūriškesnių ir platesnio užmojo pastangų suderinti nemokumo teisės aktus visoje Sąjungoje. Komisija yra pasirengusi ir tebėra įsipareigojusi toliau derinti nemokumo teisės aktus.

Kovos su pinigų plovimu ir kai kurios vartotojų apsaugos taisyklės iš esmės yra suderintos visoje ES, tačiau valstybėse narėse jos dažnai taikomos skirtingai. Siekiant užtikrinti aukštesnį suderinimo lygį, buvo imtasi tolesnių teisėkūros priemonių, pavyzdžiui, susijusių su neseniai įsteigta Kovos su pinigų plovimu institucija (AMLA), taip pat pagal naująją Vartojimo kreditų direktyvą, taikomą nuo 2026 m. lapkričio 20 d.²⁰

Neprudencinės kliūtys gali atgrasyti bankus nuo ES masto bankinių produktų, pavyzdžiui, indėlių ar mažmeninių paskolų, tiekimo ir sukelti papildomų išlaidų, visų pirma dėl IT sistemų, kurias reikia pritaikyti prie skirtingos 27 valstybių narių nacionalinės teisinės tvarkos. Skaitmenizacija ir technologinė pažanga teikiant banko paslaugas (t. y. atviroji bankininkystė, turto konvertavimas į žetonus, dirbtinio intelekto poveikis, įskaitant prieigą prie aukštos kokybės duomenų, taisyklių pritaikymas prie naujų verslo modelių, pavyzdžiui, indėlių platformų, klientams skirtų programėlių, e. piniginių) gali padidinti konkurencingumą.

Atsižvelgdama į tai, Komisija:

- *bendradarbiaus su Kovos su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu institucija įgyvendinant bendrą ES kovos su pinigų plovimu taisyklių sąvadą, kuris bus tiesiogiai taikomas valstybėse narėse nuo 2027 m. liepos 10 d. ir kuriuo visoje Sąjungoje bus suderinti „pažink savo klientą“ reikalavimai ir pranešimas apie įtartiną veiklą;*
- *toliau stebės, kaip nacionaliniu lygmeniu taikomos vartotojų apsaugos taisyklės, siekiant palengvinti ir skatinti tarpvalstybinę veiklą, užtikrinant, kad vartotojai galėtų lengviau pasinaudoti platesniu banko paslaugų asortimentu, kartu išlaikant tinkamą apsaugos lygį;*
- *įvertins, ar vartotojų apsaugos taisyklėms netaikomas perteklinis reglamentavimas arba ar jomis be reikalo neskaidoma rinka;*
- *toliau stebės skaitmenizacijos ir IT poveikio bankų sektoriui potencialą, siekdama užtikrinti, kad reglamentavimo sistema būtų pakankamai adaptyvi, kad galėtų remti labiau skaitmenizuotas bankininkystės paslaugas ir skatintų inovacijas, kartu išsaugodama kibernetinį atsparumą.*

²⁰ 2023 m. spalio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2023/2225 dėl vartojimo kredito sutarčių, kuria panaikinama Direktyva 2008/48/EB, (OL L, 2023/2225, 2023 10 30) nustatomas visiškas vartotojų apsaugos taisyklių suderinimas vartojimo kreditų srityje, siekiant užtikrinti, kad visi Sąjungos vartotojai naudotųsi aukšto ir lygiaverčio lygio savo interesų apsauga, ir sukurti gerai veikiančią vidaus rinką.

3.2 Tarptautinių standartų įgyvendinimas atsižvelgiant į ES ypatumus ir užtikrinant proporcingumą

ES sąžiningai priėmė tarptautinius standartus, o tam tikrose srityse jiems pritaikė perteklinį reglamentavimą taikydama standartus visais konsolidavimo lygmenimis ir visiems bankams, o ne tik dideliems, tarptautiniu mastu veikiantiems bankams. Nors šis požiūris gerokai padidino atsparumą, tam tikri ES ypatumai galėjo būti pražiūrėti.

➤ *Tarptautinių standartų įgyvendinimas atsižvelgiant į ES ypatumus*

Nuo 2025 m. sausio 1 d. ES į ES teisę įtraukė susitarimą „Bazelis III“, kuriame numatyta keletas pereinamojo laikotarpio priemonių. Kadangi ES yra viena iš didžiausių bankų rinkų, ES priežiūros institucijos ir Komisija dalyvauja formuojant tarptautinius standartus ir turėtų aktyviai siekti užtikrinti, kad pasaulinėse sistemose būtų atsižvelgiama į skirtingas rinkos realijas, įskaitant Europos bankų sektoriaus realijas. Be to, įgyvendinant tarptautinius standartus ES teisėje turėtų būti tinkamai atsižvelgiama į ES bankų sektoriaus ypatumus, kad būtų išvengta neproporcingo poveikio tam tikrai veiklai ar bankams ir užtikrinti, kad sistema veiksmingai ir subalansuotai pasiektų savo prudencinius tikslus.

Labai svarbu tarptautiniu mastu užtikrinti vienodas sąlygas. Laukdama įgyvendinimo kitur, Komisija ėmėsi veiksmų, kad iki 2027 m. sausio 1 d. atidėtų tam tikrų Bazelio rinkos rizikos sistemos aspektų (esminės prekybos knygos peržiūros) taikymą ES. 2026 m. birželio 4 d. Komisija priėmė deleguotąjį aktą, kuriuo siekiama švelninti tam tikrą jo taikymo poveikį iki 2029 m. pabaigos. Deleguotąjį aktą šiuo metu nagrinėja Taryba ir Europos Parlamentas.

ES palaipsniui nustato rezultatų apatinę ribą²¹ kartu su įvairiomis pereinamojo laikotarpio priemonėmis, skirtomis tam, kad bankai ir institucijos galėtų palaipsniui prisitaikyti prie Bazelio susitarimo. Tuo tarpu trečiųjų valstybių jurisdikcijose buvo taikomi įvairūs metodai, įskaitant visišką rezultatų apatinės ribos panaikinimą. ES įsisteigę suinteresuotieji subjektai išreiškė skirtingas nuomones dėl rezultatų apatinės ribos ateities, be kita ko, dėl tinkamo kalibravimo lygio, reikalavimo taikymo lygmens (individualaus ar konsoliduoto), rizikos, kurią apima sistema, aprėpties ir jos sąveikos su pagrindiniu standartizuotu metodu, pavyzdžiui, tokiose srityse kaip specializuotas skolinimas, projektų finansavimas ir su prekyba susijęs finansavimas.

Nepaisant MVI rėmimo koeficiento, prudencinė tvarka, taikoma nereitinguotoms įmonėms, yra struktūrinis iššūkis ES reglamentavimo sistemai. Kadangi ES įmonės, ypač MVI, daugiausia priklauso nuo bankų finansavimo, o ne nuo kapitalo rinkų, didžioji dauguma jų neturi išorės kredito reitingo. Todėl Komisija įvertins galimybę panaikinti išorės reitingo poreikį, kad tokioms įmonėms būtų lengviau gauti bankų finansavimą. Atliekant tokį vertinimą taip pat reikėtų išnagrinėti, ar siūloma politika galėtų atgrasyti įmones nuo siekio gauti kredito

²¹ Rezultatų apatinė riba yra reglamentavimo apsaugos priemonė, ribojanti mastą, kuriuo bankai gali sumažinti savo kapitalo reikalavimus taikydami vidaus rizikos modelius, palyginti su standartizuotais metodais.

reitingą, taip pakenkiant skaidrumui ir ilgalaikiam gilesnių ES akcijų ir įmonių obligacijų rinkų augimui ir sumažinant bankams prieinamą informaciją, reikalingą vertinant įmonių riziką. Norint pasiekti pagrindinį santaupų ir investicijų sąjungos tikslą skatinti įvairesnius finansavimo šaltinius bendrojoje kapitalo rinkoje, reikėtų apsvarstyti galimybę taikyti strateginį, ilgalaikį požiūrį.

Gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto pozicijoms taikomą prudencinę tvarką taip pat reikia kruopščiai kalibruoti. Šios srities reikalavimai gali turėti įtakos galimybėms gauti būsto finansavimą, įskaitant tai, kokią poveikį jie daro būsto pasiūlai, ir konkrečių rinkos segmentų veikimui, o sistema turi išlikti jautri rizikai. Kartu taip pat reikėtų atsižvelgti į tai, kad veiksmai, kuriais siekiama padidinti hipotekinį skolinimą, gali padidinti būsto kainas esant ribotai pasiūlai ir taip pabloginti įperkamumą ir pakenkti numatytam tikslui.

Kitose srityse, siekiant stiprinti tarptautinį konkurencingumą ir remti skaitmenizaciją, būtų galima apsvarstyti galimybę iš dalies pakeisti prudencinę sistemą, pavyzdžiui, programinės įrangos turto vertinimą. Pagal ES taisykles reikalaujama, kad bankai investicijas į programinę įrangą iš esmės atskaitytų iš savo pagrindinio kapitalo. Pagal tą požiūrį programinė įranga vertinama kaip fizinės sąnaudos, o ne konkurencinis verslo turtas, ir daugelis mano, kad dėl to ES bankai atsiduria nepalankioje padėtyje, palyginti su panašiais bankais kitose jurisdikcijose. Vis dėlto ES požiūrio apdairumas taip pat gali būti laikomas privalumu tuo metu, kai dėl dirbtinio intelekto plėtros kyla abejonių dėl programinės įrangos kaip turto vertės. Apskritai prudencinė sistema turėtų geriau atspindėti nematerialiojo turto vaidmenį šiuolaikinėje ekonomikoje.

Galiausiai ES bankų sektoriaus konkurencingumas yra ne tik prudencinių aspektų, technologijų ir inovacijų klausimas. Jis taip pat priklauso nuo bankų gebėjimo pritraukti bei išlaikyti aukštos kvalifikacijos specialistus ir jiems tinkamai atlyginti pasaulinėje talentų rinkoje. Atsižvelgdama į tai, Komisija vertina galimus atlygio sistemos koregavimus. Atnaujintos atlygio taisyklės galėtų padėti didinti ES bankų sektoriaus konkurencingumą ir kartu užtikrinti, kad atlygio politika nebūtų skatinama priimti pernelyg didelės rizikos.

Atsižvelgdama į tai, Komisija:

- *pateiks aiškių pasiūlymų dėl rezultatų apatinės ribos ir jos pereinamojo laikotarpio nuostatų dėl nereitinguotų įmonių ir hipotekinio skolinimo, dėl ES bankų konkurencingumo, taip pat dėl jos sąveikos su kitomis sistemos dalimis, įskaitant priemones, kuriomis siekiama tinkamai subalansuoti atsparumą ir platesnio masto ekonomikos finansavimą;*
- *toliau stebės tarptautinių standartų įgyvendinimą įvairiose jurisdikcijose ir įgyvendins ilgalaikį, strateginį ES požiūrį į kapitalo reikalavimus rinkos rizikai padengti, pagrįstą sukaupta patirtimi ir vienodų sąlygų aspektais;*
- *įvertins strateginių investicijų, finansuojamų specializuoto skolinimo būdu, įskaitant infrastruktūros ir energetikos pertvarkos projektų finansavimą, reglamentavimo tvarką, taip pat prekybos finansavimo reglamentavimo tvarką, siekdama užtikrinti,*

kad Europos bankai galėtų remti Europos įmones ir stiprinti tiekimo grandinės saugumą;

- *pasiūlys peržiūrėti bankų investicijų į programinės įrangos kaip turto pradžinę tvarką, siekdama užtikrinti, kad sistema būtų pradžiniu požiūriu patikima, atitiktų skaitmeninę ir kibernetinės rizikos aplinką ir teiktų bankams tinkamas paskatas investuoti į inovacijas ir skaitmeninį atsparumą;*
- *išnagrinės galimas veiksmų sritis, kad intensyviai intelektinę nuosavybę naudojančioms įmonėms ir apskritai nematerialiosios ekonomikos subjektams būtų užtikrintos galimybės gauti paskolas, be kita ko, ragindama atitinkamus suinteresuotuosius subjektus apsvarstyti gebėjimų stiprinimo programas, vertinimo sistemas ir rizikos pasidalijimo mechanizmus. Atliekant šį darbą bus atsižvelgta į būsimus su intelektine nuosavybe susijusius veiksmus, numatytus Startuolių ir veiklą plečiančių įmonių strategijoje, pavyzdžiui, Europos inovacijų aktą;*
- *įvertins galimus dabartinės reikšmingą riziką prisiimančių asmenų atlygio sistemos koregavimus ir poveikį ES bankų sektoriui. Komisija vertina, kaip sumažinti nereikalingą našta ir sudėtingumą, šalinti nenumatytą poveikį darbo užmokesčio struktūroms, užkirsti kelią konkurencijos pritraukiant paklausius specialistus iškraipymams ir pritaikyti sistemą prie sisteminės rizikos.*

➤ *Reglamentavimo sistemos proporcingumo užtikrinimas*

Europai reikalingi dideli bankai, galintys konkuruoti tarptautiniu mastu rinkose, kuriose mastas yra svarbus veiksnys, tačiau jai taip pat naudingi ir mažesni, labiau į vietos poreikius orientuoti bankai. Mažesni bankai atlieka tam tikrą vaidmenį remiant ES investavimo prioritetus ir MVĮ finansavimą vietos lygmeniu, be kita ko, mažiau išsivysčiusiuose regionuose, remdamiesi artumo principu ir galiausiai didindami skolinimo pasiūlą.

ES reglamentavimo sistemoje mažesnių ir nesudėtingų bankų ypatumai pripažįstami, tačiau sistemos sudėtingumas vis tiek gali neproporcingai paveikti mažesnius bankus. Mažiesiems ir nesudėtingiems bankams geriau pritaikyta tvarka turėtų būti gerokai paprastesnė ir įgyvendinama patiriant mažiau reikalavimų laikymosi išlaidų, tačiau išlaikyti tinkamus rizika grindžiamus reikalavimus, išsaugoti finansinį stabilumą ir toliau skatinti gerinti rizikos valdymo praktiką.

Atsižvelgdama į tai, Komisija:

- *pasiūlys KRR nustatytą tvarką, pagal kurią būtų galima aiškiau nustatyti mažus ir mažiau sudėtingus bankus reglamentavimo sistemoje, neatsižvelgiant į jų teisinę ir organizacinę struktūrą, galbūt pakoreguojant dabartinius kriterijus ir ribas, kad būtų atsižvelgta į realią ES bankų sektoriaus padėtį, nustatant mažesnę skaičių pritaikytų ir paprastesnių reikalavimų atitinkamose pradžiniuose, makropradžiniuose ir pertvarkymo aspektų sistemose. Tokia tvarka taip pat turėtų sudaryti sąlygas EBI*

parengti 2 ir 3 lygio priemones taip, kad jos būtų veiksmingiau pritaikytos mažiems ir mažiau sudėtingiems bankams, o reikalavimų ir procesų būtų taikoma mažiau.

- *Siekdama baigti kurti bankų sąjungą, Komisija tęs dialogą su BPM ir BPV dėl veiksmingo proporcingumo taikymo, be kita ko, kiek tai susiję su konkrečiomis aplinkybėmis, kuriomis grindžiamas kredito įstaigų priskyrimas mažiau svarbioms, nepaisant to, kad jos atitinka BPM reglamente nustatytus įsipareigojimų neįvykdymo reikšmingumo kriterijus.*

Be to, investicinės įmonės prisideda prie kapitalo rinkos įvairovės ir gylio užtikrinimo, nes siūlo paslaugas, kurios papildo kredito įstaigų paslaugas ir su jomis konkuruoja, pavyzdžiui, teikia likvidumą, prisidedamos prie veiksmingo kapitalo paskirstymo ir remdamos nuosavybės ir skolos vertybinių popierių emisijas. Taip pat turi būti šalinamos bet kokios nepagrįstos reglamentavimo sistemos kliūtys investicinių įmonių indėliui. Bendroje EBI ir ESMA nuomonėje dėl investicinių įmonių prudencinės sistemos veikimo²² padaryta išvada, kad reguliavimas atitinka pradinį tikslą, ir pasiūlyti tiksliniai pakeitimai.

Atsižvelgdama į tai, Komisija:

- *pasiūlys tikslinius investicinėms įmonėms taikomas prudencinės sistemos pakeitimus, be kita ko, susijusius su ribinių verčių struktūra, valdymo ir atlygio reikalavimais, ir peržiūrės kapitalo ir likvidumo reikalavimų kalibravimą.*

3.3 Reglamentavimo sistemos supaprastinimas

Reglamentavimo sistemos supaprastinimas gali duoti apčiuopiamos naudos bankams ir priežiūros institucijoms be neigiamo poveikio atsparumui. Sistema tapo sudėtingesnė dėl viena po kitos atliktų mikroprudencinių, pertvarkymo ir makroprudencinių taisyklių peržiūrų, kurios dažnai vyko nepriklausomai, nepakankamai dėmesio skiriant jų sąveikai. Dabar reikia imtis priemonių, kad būtų pašalintas pernelyg didelis įvairių taisyklių rinkinių detalumas, dubliavimasis ir nenuoseklumas. Tačiau pernelyg didelio sudėtingumo mažinimas neturėtų lemti reglamentavimo panaikinimo, kuris iš esmės pakenktų bankų sektoriaus atsparumui, nes atsparumas yra būtina šio sektoriaus konkurencingumo sąlyga.

Be to, atskaitomybė pagal reglamentavimo sistemą tapo nepagrįstai apsunkinanti ir brangi. Visos ataskaitos, kurios nepadedą proporcingai didinti atsparumo ir integracijos, turėtų būti sutrumpintos arba pašalintos iš reglamentavimo sistemos.

➤ Mikroprudencinės taisyklės

Mikroprudencinės taisyklės apima 1 ramsčio reikalavimus, 2 ramsčio reikalavimus ir 2 ramsčio gaires. 1 ramsčio reikalavimais nustatomi teisės aktais nustatyti kapitalo, kurį turi turėti bankas, dydžiai. 2 ramsčio reikalavimais nustatomi konkretiems bankams taikomi kapitalo dydžiai, o 2 ramsčio gairės taip pat yra skirtos konkretiems bankams, tačiau yra

²² Europos bankininkystės institucija (2025), [*EBI ir ESMA rekomenduoja atlikti tikslines investicinių įmonių prudencinės sistemos peržiūras.*](#)

neprivalomos ir atspindi priežiūros lūkesčius, susijusius su bendru kapitalo, kurį bankai turėtų išlaikyti, kad atlaikytų nepalankiausių sąlygų laikotarpius, lygiu. Be rizika grindžiamų reikalavimų, priežiūros institucijos taip pat gali nustatyti 2 ramsčio svorto koeficiento reikalavimus.

Išreikštas susirūpinimas dėl dabartinės 2 ramsčio reikalavimų ir gairių struktūros ir taikymo, ypač dėl galimo dubliavimosi su kitais reikalavimais, galinčio lemti dvigubą skaičiavimą. Be to, nerimauta dėl menko metodikų, naudojamų 2 ramsčio reikalavimams ir gairėms nustatyti, skaidrumo, todėl reikalaujama aiškiau paaiškinti sprendimus, suteikti daugiau aiškumo ir paskatų, susijusių su poveikio atitaisymu, ir geriau atspindėti pagrindinę riziką.

Pagal BPM jau įsipareigota įgyvendinti keletą patobulinimų, susijusių su 2 ramsčio reikalavimais ir gairėmis. Pagal jį neseniai įgyvendinta nauja 2 ramsčio reikalavimų metodika ir pasiūlyta reformų darbotvarkė, kuria siekiama apskritai didinti prudencinės priežiūros veiksmingumą, efektyvumą ir orientaciją į riziką. Šios reformos yra svarbus žingsnis užtikrinant tinkamą priežiūrinio tikrinimo sistemą. Siekiant papildyti šias dedamas pastangas, būtų galima apsvarstyti galimybę imtis tolesnių veiksmų siekiant užtikrinti, kad priežiūros reikalavimai ir toliau būtų grindžiami rizika ir proporcingi, kartu vengiant nereikalingo sudėtingumo ar dubliavimosi su kitais kapitalo sistemos aspektais.

Atsižvelgdama į tai, Komisija:

- *pasiūlys priemonių 2 ramsčio gairių veikimui pagerinti, kad būtų užtikrintas tikslinis jų taikymas;*
- *pasiūlys panaikinti 2 ramsčio kapitalo reikalavimus, susijusius su svorto koeficientu.*

➤ ***Pertvarkymo taisyklės***

Pagal ES pertvarkymo taisyklės reikalaujama, kad bankai turėtų minimalią nuosavų lėšų ir tinkamų įsipareigojimų (MREL) sumą, siekiant užtikrinti, kad žlugimo atveju jie galėtų padengti nuostolius. Nors dėl to padidėjo ES bankų atsparumas, dabartinė MREL struktūra tapo sudėtinga ir kai kuriais atvejais dubliuojasi, visų pirma su skirtingais tinkamumo kriterijais ir MREL reikalavimų bei bendro nuostolių padengimo pajėgumo (TLAC) reikalavimų kalibravimu, susijusiu su tarptautiniais standartais. Šis sudėtingumas trukdo užtikrinti nuspėjamumą ir nuoseklumą ir daro poveikį vienodoms sąlygoms tarp ES bankų.

Į pertvarkymo taisyklės taip pat įtrauktos papildomos nuostatos, kylančios iš nuosavų lėšų tvarkos, kurios kartais yra nepagrįstai sudėtingos MREL priemonėms. Pavyzdžiui, išankstinio leidimo tvarka, kuria siekiama apsaugoti bankų nuostolių padengimo pajėgumą, bankams ir pertvarkymo institucijoms užkrauta administracinė našta. Nors BPV pasiūlė naują racionalizuotą požiūrį, kuriuo siekiama paspartinti šių leidimų išdavimą bankams, norintiems atpirkti arba pakeisti savo MREL priemones, reikia tolesnių patobulinimų.

BPV ir nacionalinės pertvarkymo institucijos turi ne tik nustatyti MREL reikalavimus, bet ir parengti bankų pertvarkymo planus. Tai ilgas ir varginantis procesas, neatspindintis to, kad po kelių peržiūrų bankų pertvarkymo planai šiandien yra brandesni ir juos būtų galima

racionalizuoti, kad bankai ir institucijos galėtų atlaisvinti išteklius ir susikonsoliduoti į planų įgyvendinimą ir testavimą.

Atsižvelgdama į tai, Komisija:

- *pasiūlys peržiūrėti MREL sistemą: priartinti ją prie tarptautinių standartų, pašalinti nereikalingus neatitikimus TLAC standartui ir nustatyti paprastesnį, labiau automatinį ir nuspėjamą kalibravimą. Peržiūrėta sistema išsaugos pertvarkymo sistemos atsparumą, išlaikys pertvarkymo galimybės paskatas ir užtikrins, kad reikalavimai būtų proporcingi, visų pirma mažesniems bankams;*
- *pasiūlys racionalizuotą leidimų suteikimo finansiškai stabiliems bankams procesą, kad būtų paspartintas leidimų atpirkti ir valdyti įsipareigojimus suteikimas, sumažintos reikalavimų laikymosi išlaidos ir padidintas lankstumas, kartu išlaikant pertvarkymo galimybę ir atitiktį TLAC standartams;*
- *kadangi nuo krizių valdymo sistemos įvedimo pertvarkymo planavimo veikla tapo brandesnė, pasiūlys didinti tam tikrų vertinimų pertvarkymo planavimo etapu, įskaitant pertvarkymo planavimo ciklą ar susijusių priėmimo procedūrų dažnumo vertinimų, proporcingumą.*

➤ *Makroprudencinės taisyklės*

Nacionalinėms institucijoms tenka atsakomybė nustatyti makroprudencines priemones, atsižvelgiant į savo bankų sektorių ir ekonomikos ciklą ypatumus, taikant priemonių rinkinį, įskaitant kapitalo rezervus, rizikos koeficientų koregavimo priemonių rinkinį ir į skolininkus orientuotas priemones. Didžiausią poveikį turinčios makroprudencinės priemonės yra kapitalo rezervai, kurie nustatomi papildomai prie 1 ir 2 ramsčių reikalavimų ir kuriuos bankai gali panaudoti iškilus sunkumams, kad išvengtų įsiskolinimo mažinimo ir užtikrintų tolesnį skolinimą ekonomikai. Ši decentralizuota sistema tapo ypač sudėtinga dėl to, kad nėra suderintos ES metodikos; tą rodo didelis kapitalo rezervų skaičius, rezervų struktūra, atitinkanti konkrečią riziką ir įvykius, nacionalinė veiksmų laisvė nustatant rezervų lygį ir nustatant bankus, kuriems rezervai privalomi. Šios sistemos taikymo nuspėjamumo ir nuoseklumo stoka gali neigiamai paveikti bankų verslo sprendimus, ypač susijusius su tarpvalstybine veikla, konsolidavimu ar reorganizavimu. Be to, dėl daugiasluoksnio valdymo, kuriame dalyvauja ES ir nacionalinės institucijos, padėtis tampa dar sudėtingesnė. Šias problemas patvirtina ECB aukšto lygio darbo grupės supaprastinimo klausimais²³ rekomendacijos ir per tikslines konsultacijas gauti atsakymai.

Atsižvelgdama į tai, Komisija:

- *pasiūlys peržiūrėti makroprudencinę sistemą, kad būtų užtikrintas paprastesnis priemonių rinkinys ir didesnė makroprudencinių priemonių taikymo visoje ES*

²³

Europos Centrinis Bankas (2025), [*Simplification of the European prudential regulatory, supervisory and reporting framework*](#) (Europos prudencinės reguliavimo, priežiūros ir ataskaitų teikimo sistemos supaprastinimas).

konvergencija ir nuoseklumas. Konkrečiau tariant, reikėtų sumažinti rezervų (anticiklinio kapitalo rezervo, sisteminės rizikos rezervo) skaičių ir patobulinti jų struktūrą bei kalibravimą. Kitoms sisteminės svarbos įstaigoms (O-SII) skirta sistema turėtų būti suderinta šalinant O-SII nustatymo ir rezervo kalibravimo trūkumus.

➤ ***Mikroprudencinių, pertvarkymo ir makroprudencinių taisyklių sąveika***

Mikroprudencinės, makroprudencinės ir pertvarkymo taisyklės savarankiškai įgyvendina įvairios atitinkamos institucijos, tačiau šios taisyklės sąveikauja taip, kad dažnai nustatomi besidubliuojantys ir nenuoseklūs reikalavimai. Dėl to bankams užkraunama pernelyg didelė našta dėl besidubliuojančių kapitalo sluoksnių, kurie nustatomi skirtingais tikslais, tačiau kai kuriais atvejais gali būti skirti tai pačiai rizikai padengti ir lemia nepageidautinus apribojimus kapitalo rezervų naudojimui nepalankiausiomis sąlygomis. Pavyzdžiui, tam tikrų priemonių dvigubas skaičiavimas siekiant laikytis kapitalo rezervų ir kitų minimalių reikalavimų (svertų koeficiento ir MREL) gali užkirsti kelią bankams naudoti rezervus nepažeidžiant reikalavimų. Investuotojų suvokimas ir susirūpinimas dėl pelningumo taip pat gali apsunkinti rezervo panaudojimo galimybę. Siekdamos spręsti šias problemas, atitinkamos institucijos turi laikytis holistinio požiūrio į mikroprudencinių, pertvarkymo ir makroprudencinių reikalavimų nustatymą. Nors institucijoms turėtų būti palikta veiksmų laisvė, reikalavimų nustatymas turėtų būti labiau nuspėjamas ir skaidresnis, kad bankai galėtų veiksmingiau planuoti kapitalą ir užtikrinti didesnę finansų rinkos skaidrumą.

Atsižvelgdama į tai, Komisija:

- *pasiūlys tvirtesnius institucijų, atsakingų už mikroprudencinių, pertvarkymo ir makroprudencinių taisyklių įgyvendinimą, koordinavimo mechanizmus, kuriais bus užtikrinta, kad reikalavimai būtų nustatomi nuosekliai ir jų vykdymui būtų taikoma sustiprinta ir aiškesnė atskaitomybė. Institucijos turės stiprinti koordinavimą ir keitimąsi informacija, laikydamosi holistinio požiūrio tiek į bendrus visos sistemos, tiek į atitinkamo banko kapitalo poreikius;*
- *peržiūrės procedūrą, pagal kurią prireikus iš dalies keičiami visos sistemos techniniai standartai, sugriežtins EBI atliekamo poveikio vertinimo reikalavimą ir sugriežtins atskaitomybės ir (arba) kontrolės mechanizmus, taikomus įgaliojimų suteikimui ir taikymui;*
- *pasiūlys tam tikras mikroprudencinės, pertvarkymo ir makroprudencinės taisyklės perkelti į tiesiogiai taikomus reglamentus, kad būtų padidintas aiškumas, priežiūros konvergencija ir sumažinta bankams tenkanti administracinė našta.*

➤ ***Atskaitomybės ir informacijos atskleidimo reikalavimų racionalizavimas***

Nors atskaitomybės ir informacijos atskleidimo reikalavimai yra būtini, kad bankų sektorius veiktų sklandžiai, bankams taikoma atskaitomybės sistema tapo labai paini.

Apskaičiuota, kad bendros ES bankų atskaitomybės išlaidos, apimančios visas išlaidas, susijusias su atskaitomybės sistemos veikimu (darbuotojų, IT, teisinės, apskaitos, audito ir konsultavimo paslaugomis), per metus sudaro 11,2 mlrd. EUR²⁴. Atskaitomybės našta lemia dažni atskaitomybės reikalavimų pakeitimai, nereikalingas sudėtingumas, aiškumo ir nuoseklumo stoka ir atskaitomybės dubliavimasis dėl nepakankamo institucijų dalijimosi duomenimis.

Jau imtasi svarbių veiksmų siekiant supaprastinti ir racionalizuoti atskaitomybės reikalavimus, be kita ko, laikantis Komisijos priežiūros duomenų strategijos²⁵. Tai, be kita ko, teisės aktų pakeitimai, kuriais siekiama supaprastinti pakartotinį priežiūros duomenų naudojimą atskleidžiant informaciją, ir kitos priemonės, kuriomis siekiama gerokai palengvinti mažoms ir nesudėtingoms įstaigoms tenkančią atskaitomybės našta (3 ramsčio duomenų platforma), Geresnio dalijimosi duomenimis reglamentas, kuriuo bus sumažinta besidubliuojančių prašymų pateikti duomenis ir reikalaujama, kad ES institucijos reguliariai peržiūrėtų ir pašalintų perteklinę atskaitomybę, taip pat darytų pažangą diegdamos integruotą atskaitomybę²⁶, ir dokumentų rinkinys „Omnibus I“ bei vėlesni ES taksonomijos ir Europos tvarumo atskaitomybės standartų supaprastinimai²⁷. Pradėjęs veikti Europos bendras prieigos punktas taip pat pagerins prieinamumą ir sumažins dubliavimąsi, nes bus sudarytos palankesnės sąlygos centralizuotai elektroninei prieigai prie viešųjų duomenų apie bankus ir jų produktus. Komisija toliau bendradarbiaus su EBI, siekdama užtikrinti, kad prudenciniai atskaitomybės ir informacijos atskleidimo reikalavimai būtų proporcingi ir atitiktų platesnę tvarumo sistemą.

Be to, EBI jau įgyvendino kelias esmines priemones bankams tenkančiai atskaitomybės naštai sumažinti. Tikimasi, kad kartu su 2026 m. pasiūlytomis papildomomis priemonėmis duomenų vienetų skaičius ES atskaitomybės sistemose sumažės 50 %²⁸. Nepaisant šios pažangos, suinteresuotieji subjektai patvirtina, kad reikia tolesnio racionalizavimo, teikiant pirmenybę atskaitomybės integravimui, proporcingumui ir technologiniam atnaujinimui.

Atsižvelgdama į tai, Komisija:

- *rems perėjimą nuo dabartinio atskaitomybės metodo prie labiau integruotos prudencinės, statistinės ir pertvarkymo atskaitomybės, grindžiamos tokiais kertiniais akmenimis, kaip patikima valdymo tvarka ir bendras duomenų žodynas, ir skatins atitinkamas institucijas tęsti techninį darbą ir pasiekti apčiuopiamų patobulinimų konsultuojantis su Jungtiniu bankų atskaitomybės komitetu;*
- *atsižvelgiant į visas turimas galimybes didinti ES bankų sektoriaus konkurencingumą, įskaitant galimą EBI įgaliojimų peržiūrą, prireikus pasiūlys*

²⁴ Europos bankininkystės institucija (2021), *Study of the cost of compliance with supervisory reporting requirements* (Priežiūros ataskaitų teikimo reikalavimų laikymosi išlaidų tyrimas).

²⁵ Europos Komisija (2021), *ES finansinių paslaugų priežiūros duomenų strategija*.

²⁶ OL L, 2025/2088, 2025 10 21, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2088/oj>.

²⁷ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria dėl datų, nuo kurių valstybės narės turi taikyti tam tikrus įmonių informacijos apie tvarumą teikimo ir įmonių tvarumo išsamaus patikrinimo reikalavimus, iš dalies keičiamos direktyvos (ES) 2022/2464 ir (ES) 2024/1760, *COM(2025) 80 final*.

²⁸ Europos bankininkystės institucija (2026), *Efficient reporting: simpler, smarter, proportionate* (Veiksminga atskaitomybė – paprasčiau, išmaniau, proporcingiau).

tikslinių teisės aktų pakeitimų, kad įgaliotų EBI techniniu lygmeniu užtikrinti didesnę atskaitomybės proporcingumą, supaprastinimą ir automatizavimą, be kita ko, kiek tai susiję su nedidelių ataskaitinių klaidų reikšmingumo ribomis ir kitais aspektais, nepagrįstai sunkinančiais atskaitomybės našta;

- *pasiūlys EBI reglamento pakeitimus, susijusius su 2 lygio teisės aktais ir atspindinčius pakeitimus, įtrauktus į pasiūlymą iš dalies pakeisti ESMA reglamentą pagal rinkos integracijos ir priežiūros dokumentų rinkinį. Ragins EBI peržiūrėti savo bendrą interaktyvų taisyklių sąvadą, savo interneto svetainėje visas 3 lygio gaires ir klausimus bei atsakymus tiesiogiai susiejant su atitinkamomis teisinės sistemos nuostatomis, taip pagerinant prieinamumą ir skaidrumą. Vykdydama šį procesą EBI galėtų patikrinti esamus klausimus ir atsakymus ir nebeaktualius pašalinti;*
- *padės EBI ir kitoms institucijoms reguliariai peržiūrėti, sumažinti ir pašalinti besidubliuojančias ataskaitas, laikantis Geresnio dalijimosi duomenimis reglamento;*
- *bendradarbiaus su nacionalinėmis institucijomis, kad būtų apribota papildoma nacionalinė atskaitomybė, nes tai labai padidina sudėtingumą ir atskaitingiems subjektams tenkančią našta. Skatins nacionalines institucijas visapusiškai pasinaudoti galimybe dalytis duomenimis pagal Geresnio dalijimosi duomenimis reglamentą.*

4. Konkurencingumas kaip bendra atsakomybė

Norint padidinti ES bankų sektoriaus konkurencingumą, reikės visų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų kultūros pokyčio. Bankų sektoriaus rizika turi būti tinkamai valdoma, ypač dabartinėmis aplinkybėmis, kai prie jau žinomų rūšių rizikos, susijusios su kreditais, operacijomis ir rinkos pokyčiais, dabar prisideda naujų rūšių rizika, susijusi su kibernetine veikla, geopolitine įtampa, aplinkos ir klimato grėsmėmis. Vis dėlto valdant riziką daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama reikšmingoms grėsmėms, atsisakant griežtai reikalavimų laikymusi grindžiamų metodų, kad būtų užtikrintas veiksmingesnis, holistinis ir tikslingas požiūris į rizikos valdymą.

Komisija turėtų aktyviau stebėti ir užtikrinti tinkamą rizikos prisiėmimo ir finansinio stabilumo pusiausvyrą, siekdama užtikrinti, kad sistema ir jos taikymas netrukdytų konkurencingumui ir augimui. Reguliavimo ir priežiūros institucijos turėtų sutelkti dėmesį į riziką, kuri yra svarbiausia bendram finansiniam stabilumui, ir vengti visiško rizikos vengimo kultūros, nes tai galėtų trukdyti bankams remti ekonominę veiklą. Politikos formuotojai turėtų vengti išlaikyti nacionalinius ypatumus, kurie skaido rinką. Atskaitomybės priemonės turėtų būti naudojamos maksimaliai ir, jei jos neveiksmingos, turėtų būti stiprinamos.

Komisija yra pagrindinė ES institucija, atsakinga už ES konkurencingumo ir konkurencijos įgaliojimų vykdymą. Ateityje Komisija aktyviau vykdys savo pareigą reguliariai peržiūrėti Europos bankų sistemos veikimą ir jos poveikį vidaus rinkai, padėdama užtikrinti, kad priežiūros ir pertvarkymo veikla išliktų veiksminga, proporcinga ir skatinanti

sklandų bendrosios rinkos veikimą bei ES konkurencingumą²⁹. Komisija bendradarbiauja su EBI, kad užtikrintų, kad jos priežiūros gairės būtų proporcingos, ypač kai joms taikomos „taikyk arba paaiškink“ tipo taisyklės.

Be to, bankai, jų vyresnieji vadovai ir darbuotojai, taip pat auditoriai ir apskaitininkai turi būti pasirengę dalyvauti šiuose kultūriniuose poslinkiuose ir prisiimti didesnę atsakomybę už teisės aktų taikymą, atsižvelgiant į reikšmingumą. Nors reguliavimo ir priežiūros institucijos turėtų laikytis proporcingesnio požiūrio ir imtis veiksmų, kad sumažintų savo priemonių – teisės aktų, gairių ar klausimų ir atsakymų – sudėtingumą, trukmę ir išsamumą, bankai turi atlikti savo vaidmenį susilaikydami nuo nuolatinių prašymų parengti gaires, teikiamų siekiant vis didesnio teisinio tikrumo. Teisės aktų turėtų būti laikomasi dėl jų esmės, o ne dėl formalaus reikalavimų laikymosi. Pakeisti elgesio modelius, kurie kartu sukūrė itin sunormintą, pernelyg sudėtingą ir rizikos vengimu pasižyminčią bankininkystės aplinką, yra bendra atsakomybė.

Atsižvelgdama į tai, Komisija:

- *bendradarbiaus su EBI, priežiūros institucijomis ir rinkos dalyviais, kad būtų aiškiau atskirti reikalavimai, kurių reikia laikytis, ir neprivalomos gairės, kuriomis suderinamas reikalavimų taikymas;*
- *apsvarstys galimybę įgalinti EBI ir ESRV reguliariai rengti ataskaitas dėl bankų kapitalo reikalavimų tinkamumo visoje ES, kad būtų sustiprinti esami atskaitomybės procesai (Europos ir nacionaliniuose parlamentuose, taip pat Taryboje ir nacionalinėse vyriausybėse);*
- *bendradarbiaus su ES ir nacionalinėmis institucijomis siekiant užtikrinti, kad priežiūros praktika būtų neutrali banko organizacinio modelio atžvilgiu ir neatgrasytų nuo tarpvalstybinės bankininkystės veiklos, be kita ko, per filialus ir naudojantis laisve teikti paslaugas;*
- *rengs reguliarias diskusijas su BPM ir BPV, o galbūt ir su kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, kad aptartų bankų sistemos veikimą ir priežiūros bei pertvarkymo veiksmų poveikį sklandžiam vidaus rinkos veikimui.*

5. Įsitraukimas ir tolesni veiksmai

Šiame komunikate Komisija išdėstė, kaip siekti konkurencingesnio ES bankų sektoriaus, kuris veiksmingiau susietų santaupas su investicijomis, geriau išnaudotų tiek tarpvalstybinių, tiek vidaus rinkų potencialą ir užtikrintų, kad namų ūkiai ir įmonės turėtų didžiausią finansavimo galimybių pasirinkimą, patirtų mažiausias sąnaudas ir gautų didžiausią grąžą. Konkurencingesnis bankų sektorius turi būti atsparus, pelningas ir atviras konkurencijai bei inovacijoms. Norint įgyvendinti šiuos tolesnius veiksmus, reikės imtis didelės, visuotinės, į ateitį orientuotos reformos, kuria daugiausia dėmesio būtų skiriama didelį poveikį patobulinimus.

²⁹

Reglamento (ES) Nr. 1024/2013 32 straipsnis ir Reglamento (ES) Nr. 806/2014 94 straipsnis.

Komisija pripažįsta teisėkūros institucijų užmojį reformuoti bankų sistemą ir stiprinti ES bankų konkurencingumą, kaip nurodyta 2025 m. gruodžio mėn.³⁰ ir 2026 m. kovo mėn.³¹ Europos Vadovų Tarybos išvadose, taip pat Parlamento metinėje ataskaitoje dėl bankų sąjungos³².

Todėl Komisija ragina visus suinteresuotuosius subjektus siekti plataus užmojo tikslų įgyvendinant būtinas reformas ir, rengdama 2027 m. pirmąjį ketvirtį pasiūlys priemonės, laukia atsiliepimų apie šį komunikatą.

³⁰ Europos Vadovų Taryba (2025 m. gruodžio mėn.), [*Išvados dėl Sąjungos finansinių paslaugų reglamento supaprastinimo*](#).

³¹ [*Europos Vadovų Tarybos susitikimo išvados*](#) (2026 m. kovo mėn.).

³² Europos Parlamentas (2026 m. balandžio mėn.), [*Bankų sąjunga. 2025 m. metinis pranešimas*](#).